

Toelichting

De coördinatie voor veilig varen wordt geborgd in de regionale admiraliteiten (RA). De RA zijn op verschillende manieren in de vereniging georganiseerd. Soms als onderdeel van 1 regio, soms als onderdeel van meerdere regio's of als samenwerkingsverband met meerdere RA. De eindverantwoordelijkheid voor veilig varen ligt bij de regio waar de RA, conform afspraken die onderling zijn gemaakt, onderdeel van uitmaakt.

Naar aanleiding van het verzoek van de landelijke raad van 14 december 2019 om eenduidige terminologie te gebruiken, wordt in deze notitie alleen gesproken over regionale admiraliteit (RA), ook als het een samenwerkingsverband van regio's en/of admiraliteiten betreft. Lees deze notitie zoals dit in de eigen regio of RA is georganiseerd.

10 Notitie Veilig varen 2020-2022

Voorstel

Het landelijk bestuur stelt voor om de komende drie jaar, 2020 t/m 2022, te investeren in het ontwikkelen van voldoende nautische opleidingscapaciteit, die nodig is om met alle waterspeleenheden veilig te varen.

Dit houdt in dat:

1. Binnen iedere RA, of samenwerkende RA, een CWO opleidingspyramide uitgewerkt wordt. Hiermee bedoelen we dat groepen Instructeurs niveau 2 (I2) en Instructeurs niveau 3 (I3) in huis hebben. De RA minimaal niveau 3 en wenselijk niveau 4 en niveau 4* hebben en er landelijk een pool is van instructeurs niveau 4, niveau 4* en met name opleiders. Deze pyramide wordt in elk geval voor Zeilen en voor Motorboot gerealiseerd. Roeien en Buitenboordmotor hebben tot Instructeur niveau 3 en zouden daarmee alleen binnen groepen en RA nodig zijn als Zeilen goed ingericht is. Het oprichten en inrichten van de pyramide heeft als doel om een CWO-genormeerde opleidingsomgeving aan alle waterscouts te kunnen bieden om veilig te varen. Het CWO (commissie watersport opleidingen) is een samenwerkingsverband van de Hiswa en het Watersportverbond. CWO heeft als doel een uniform diplomasysteem voor vrijwillige vaaropleidingen in te richten en in stand te houden. Scouting gebruikt de disciplines zeilen, roeien, buitenboordmotor en motorboot (binnenboordmotor).
2. Het commitment van de regio's en RA wordt gevraagd, om aandacht te besteden aan veiligheid op het water, daar waar sprake is van overlappende gebieden / reeds bestaande samenwerkingen tussen regio en admiraliteit. Het thema kan, net als veiligheidsthema's in de breedte, onder de aandacht gebracht worden van (waterscouting) besturen.
3. De landelijke organisatie concrete ondersteuning biedt. De opleidingen die voor RA op dit moment nodig zijn, zoals een extra Kielboot IV (naast aanbod Zeilschool SN) of landelijke opleiding tot instructeur Motorboot en CWO Motorboot IV, worden uitgewerkt door de landelijke werkgroep opleidingspyramide CWO (onderdeel van het Landelijk team Scouting Academy). In ieder geval de komende drie jaar worden de opleidingen ook door dit team aangeboden. De landelijke organisatie zorgt daarnaast voor uitwisseling van ervaringen en goede voorbeelden middels het organiseren van landelijke bijeenkomsten voor RA. Daarnaast behartigt de landelijke organisatie de verenigingsbelangen richting het CWO en het Watersportverbond.

4. Dat de volledige focus op de implementatie van het CWO systeem komt te liggen en de ondersteuning aan MBL (Machtiging Bootsleiding) na 14 december 2019 komt te vervallen. Dit betekent ook dat voor 14 december de inhoud van NTR 2008 (Nautische technische richtlijnen gemaakt in 2008) wordt geactualiseerd en omgezet naar info- en veiligheidsbladen.

Aanleiding

De afgelopen 20 jaar zijn er op diverse fronten initiatieven en ontwikkelingen geweest rond het waterwerk die specifiek rond de nautische opleidingen een negatief effect lijken te hebben op de beschikbare en onafhankelijk getoetste nautische kwaliteiten op groepsniveau. Dit leidt tot steeds grotere risico's op het gebied van veilig varen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen onze vereniging om te zorgen dat alle waterscouts veilig varen.

Twee jaar geleden is door de landelijke vereniging het project Veilig Varen gestart. Doel is om de opleidingsbasis binnen de vereniging duurzaam naar de toekomst te verbeteren.

Allereerst is contact opgenomen met alle RA en is het structurele overleg met de Nautisch Commissies van de RA hersteld vanuit Scouting Academy.

Binnen deze bijeenkomsten zijn oplossingen besproken voor de drie belangrijkste knelpunten waarom sommige RA en/of groepen bleven hangen aan het oude MBL-systeem en niet met CWO aan de slag gingen, waardoor veel energie verdeeld bleef:

- ✓ Om de onbekendheid met het CWO-opleidingssysteem weg te nemen, zijn er informatierondes bij de RA gehouden en is er een infographic ontwikkeld waarin een vaarroute te zien is met daarop visueel weergegeven hoe de routing van de CWO disciplines eruit ziet. Deze vaarroute is als poster verspreid onder alle waterscoutinggroepen en RA. Zie: <https://www.scouting.nl/downloads/scouting-academy/4979-vaarroute-cwo>
- ✓ Tussen MBL en CWO is verschil in de aandacht voor de vaardigheid rond het gevaarlijk stromend water op de grote rivieren of het iets minder gevaarlijke varen op meren en plassen. MBL had hier de varianten A en B in. Dit 'hiaat' binnen CWO gaan we oplossen met een veiligheidsblad Stromend water, welke straks beschikbaar is op de website van Scouting Nederland.
- ✓ De zorg dat er bij CWO niet voldoende aandacht is voor leiderschapsvaardigheden: Het CWO III diploma geeft duidelijk aan wat er over leiderschapsvaardigheden in zit: " Het zelfstandig kunnen varen van een dagtocht is één van de einddoelen van deze opleiding". Of iemand dan ook geschikt is om leiding te geven aan een boot (en haar bemanning), is en blijft de verantwoordelijkheid van de groep aan wie zij de boot (en haar bemanning) wil toevertrouwen. Scouting vindt leiderschapsvaardigheden belangrijk en het Landelijk Team Spel is zodoende gevraagd om onderzoek te doen naar de behoefte en wensen bij groepen om leiderschapsvaardigheden bij jeugdleden vanaf 11 jaar te ontwikkelen. Hierbij ook specifiek gekeken naar Waterscouting en leiderschap aan boord.

Door het deels oplossen en daarnaast verder uitwerken van de 3 knelpunten, is het haalbaar om voor te stellen aan de landelijke raad om de landelijke ondersteuning op MBL stop te zetten. In bijlage 1 is het proces toegevoegd van de afgelopen twee jaar waarin zichtbaar is hoe en met wie er gewerkt is om de knelpunten in kaart te brengen en er aan te werken. Hierdoor wordt een formeel besluit genomen dat helderheid verschaft en de weg vrijmaakt alle aandacht aan de opleiding van voldoende instructeurs en opleiders te geven.

Door de veranderingen van MBL naar CWO, maar ook door een toename van de oudere ervaren instructeurs en opleiders, blijft de grootste en belangrijkste uitdaging het opleiden van meer ook jongere instructeurs en opleiders. In het vinden van waterscouts die opgeleid willen worden tot CWO-instructeur zal samenwerking een uitkomst kunnen bieden. Enerzijds om instructeurs breder in te zetten dan voor eigen groep of admiraliteit, anderzijds in het werven ervan.

Hierin kunnen land en RA samen optrekken in het werven van kandidaten via de communicatiekanalen die er zijn en met landelijke ondersteuning in het beschikbaar stellen van wervingsteksten.

Daarnaast worden de kosten voor het opleiden van met name instructeur I4 door een aantal RA als knelpunt ervaren. Hier zou onder andere samenwerking tussen RA de kosten in kunnen drukken.

Het landelijk aanbieden van een extra MbIV en KbIV training is nodig om mensen hun CWOIV te laten halen, zodat zij verder opgeleid kunnen worden naar Instructeur niveau 3. Hierin kan vanuit het land de komende jaren voorzien worden door (met medewerking van de Zeilschool SN en andere instructeurs 4, 4* en opleiders) een landelijke pool van instructeurs te vormen met minimaal niveau 4. Daarnaast zouden RA die deze training ook aanbieden, deze open kunnen stellen voor deelnemers uit andere RA.

Het vraagt tijd om de opleidingspyramide verder in te richten, zowel voor de potentiële kandidaten als voor de organisatie. Waarschijnlijk een uitdaging die, in onderlinge samenwerking tussen RA maar ook samen met het land, een praktische aanpak vraagt. Dit maakt ook helder welke mensen geworven kunnen gaan worden om deze opleiding te gaan doen. Regionaal, interregionaal of anderszins.

De instructeursopleiding vindt plaats in verschillende niveaus. Het betreft een instructeurskwalificatie van Instructeur niveau 2 (waarmee je op groepsniveau voor CWO 1 en 2 kunt lesgeven), naar Instructeur niveau 3 die ook de instructeurs niveau twee begeleidt, tot Instructeurs niveau 4 (waarmee je instructeurs 3 kunt opleiden) en opleiders. Hierdoor is het totale huis samen te vatten in een opleidingspyramide. Een voor Zeilen – Roeien - Buitenboordmotor en een voor Motorboot.

Enkele actuele voorbeelden hoe we er nu binnen de vereniging voorstaan ten aanzien van CWO diploma's:

- 53% van de groepen heeft een instructeur niveau 2 Zeilen
- 23% van de groepen heeft een instructeur niveau 3 Zeilen
- Voor de andere disciplines is dit, voor zowel instructeur niveau 2 en 3, 4 a 5%

Op dit moment, mei 2019, zijn er 269 Waterscoutinggroepen verdeeld over 21 RA.

Hoe verder na 14 december 2019

De komende 3 jaar (2020- 2022) is veilig varen een belangrijk onderwerp. Laten we zorgen dat de basis hiervoor in iedere RA en waterscoutinggroep aanwezig is.

In 2020 gaan we per RA en zijn groepen bekijken hoe die basis er op dat moment uit ziet en per RA een plan maken wat hun stip op de horizon naar december 2022 kan zijn, hoe ze daar gaan komen en wat zij daar voor nodig hebben. Daarnaast blijft er een landelijk aanbod voor Kielboot en Motorboot IV trainingen en komt er een plan hoe we meer (jongere) instructeurs niveau 4, 4* en opleiders kunnen opleiden voor Kielboot en Motorboot. Het landelijk team Scouting Academy zal dit plan opstellen samen met de NTC's en hier uitvoering aan geven. Tot slot heeft bijvoorbeeld ook de herziening van de NTR naar info- en veiligheidsbladen zeker nog een slag nodig om deze bij de groepen en RA bekend te maken.

We zijn op de goede weg om te bouwen aan Veilig Varen binnen Scouting en onze leden hiervan bewust van te maken. De goede samenwerking en positieve energie die er nu is bij RA en het land levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Wat is hieraan voorafgegaan?

De vereniging kent al jaren het MBL als opleidingssysteem voor waterscouting in de disciplines roeien, zeilen en motorboot varen. Rond 2000 is er een nieuw opleidingssysteem voor waterscouting door de kleine vlootraad aangenomen, welke behoort tot de CWO (commissie watersport opleidingen). Dit is een wereldwijd erkend opleidingssysteem. Scouting heeft aan de totstandkoming ervan meegewerkt. Het voordeel voor Scouting is dat het een extern erkend diploma betreft en er een modulaire opbouw in zit, die zichtbaar laat zien over welke deskundigheid leden beschikken. Omdat het een nieuwe ontwikkeling betrof is het MBL (machtiging bootsleiding) er parallel naast blijven bestaan. Het MBL is een opleidingssysteem waarbij de groep volgens eisen die vastgesteld zijn door Scouting zelf, een diploma kunnen uitgeven aan hun leden.

In de loop der jaren is er niet voldoende ondersteund op het implementeren van het CWO systeem, waardoor waterscoutinggroepen en RA terug zijn gevallen op het gebruik van het MBL. Hierdoor werden beide systemen door elkaar gebruikt. Meerdere keren zijn er destijds, in de kleine vlootraad, besluiten genomen om het MBL stop te zetten, echter geen van de keren is dit ook werkelijk gebeurd. Daarnaast is te constateren dat er een veroudering van de zeer ervaren opleiders aan het ontstaan is en er ook een behoefte is aan meer opgeleide jongeren en deskundigheid in de vorm van CWO-instructeurs en CWO opleiders.

Proces 2017 – 2019

In 2017 is het hele opleidingssysteem voor waterscouting ondergebracht bij Scouting Academy. De landelijke raad heeft in juni 2018 ter informatie een overzicht ontvangen van de overlegstructuur Waterwerk – zie: <https://www.scouting.nl/downloads/ondersteuning/bestuurlijke-zaken/stukken-landelijke-raad/landelijke-raad-2018-06-09/nazending-14>

Scouting Academy is gestart met het opnieuw organiseren van landelijke nautische bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben inmiddels 8 keer plaatsgevonden, vier keer in 2017 (Inclusief een extra overleg specifiek MBL –CWO op 21 mei 2017), drie keer in 2018 en inmiddels een keer in 2019. Deze worden door 80% van de 21 RA bezocht. Het is de bedoeling dit overleg vanaf 2019 twee keer per jaar te continueren.

Er is sinds voorjaar 2017 een digitale omgeving geactiveerd genaamd Basecamp. Hierin zijn alle RA vertegenwoordigd met een of meerdere personen. Er zijn d.d. medio juli 2019, ruim 75 mensen actief betrokken bij deze Basecamp Nautische Scoutingopleidingen. In Basecamp worden bijvoorbeeld verslagen van overleggen en andere nautische documenten opgeslagen en gedeeld per mail vanuit Basecamp, en mededelingen gedaan waar men op kan reageren en over mee kan praten indien gewenst en nodig.

Uit deze bijeenkomsten is gekomen:

1. De onduidelijkheid omtrent CWO en MBL. Beiden worden door elkaar en zelfs verkeerd gebruikt. In het voorjaar 2017, is uitgesproken dat we definitief afstand gaan nemen van de landelijke ondersteuning van MBL en alleen nog door gaan met CWO. Lees hier de verslagen van de diverse bijeenkomsten van mei 2017: <https://www.scouting.nl/downloads/scouting-academy/cwombl>
2. De knelpunten die de RA genoemd hebben zijn verder opgepakt. Met diverse werkgroepen wordt er hard gewerkt om het CWO systeem voor alle RA en groepen toegankelijk te maken. Dit kost echter wel tijd waarbij we streven om in 2022 dit zover gerealiseerd te hebben dat groepen zelf mogelijkheden hebben om jeugdleden op te leiden volgens het CWO systeem, waarbij de RA ondersteunend zijn in de continuïteitsvoorziening naar groepen toe. Het land ondersteunt dan op haar beurt de RA weer.
3. De RA zijn de afgelopen twee jaar bijna allemaal bezocht of er is sprake van intensief telefonisch contact. Aan hen is de vraag gesteld hoe ze ertegenaan kijken om definitief verder te gaan met CWO en niet met MBL. Op één na hebben de RA nu een begin gemaakt, al staat het voor sommigen nog echt in de kinderschoenen, met het optuigen van het CWO-systeem of het verder uitbouwen ervan. Het lijkt een geschikt moment om te gaan focussen op een gezamenlijke CWO-opleidingspyramide.

4. Omdat het loslaten van de landelijke ondersteuning aan MBL een gevoelig punt blijft binnen Waterscouting en er nog veel inzet aan iedereen gevraagd gaat worden om veiliger te varen is zorgvuldigheid geboden.
5. Alle RA-voorzitters en de voorzitters van de nautisch technische commissies hebben in het voorjaar van 2019 via de mail een verslag toegestuurd gekregen van het landelijk nautisch overleg op 7 april, waarin de teamleidster van Scouting Academy terug geblikt heeft naar de bijeenkomsten van mei 2017 en waar de intentie is uitgesproken om de focus te leggen op CWO en MBL los te laten.
Tevens is door de teamleidster het proces en ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar toegelicht. Naar aanleiding van het landelijk voorzittersoverleg van maart jl. heeft zij ook aangegeven wat de routing zal zijn in het stopzetten van de landelijke ondersteuning aan MBL en alleen met CWO door te gaan. Zie hier het verslag van 7 april:
<https://www.scouting.nl/downloads/scouting-academy/cwombi>

Samenvatting van de reacties van de RA:

- 20 RA zijn voor het voorstel om de landelijke ondersteuning voor MBL stop te zetten en door te gaan met het CWO opleidingssysteem
- 1 RA is tegen het voorstel
- Veel positieve reacties over het proces sinds 2017 naar nu en de samenwerking tussen RA en het land
- Discipline Buitenboordmotor mist: is toegevoegd
- Cijfers en Romeinse cijfers zijn niet correct gebruikt: is aangepast
- De tabel met percentages van te halen diploma's is verwijderd. Deze gaf teveel onduidelijkheid en de landelijke opleidingspyramide gaat in 2020 kijken naar andere meetbare opties.
- Geen training leiderschapsvaardigheden (Ploegleider en assistent ploegleider, PI-Apl, gericht op waterscouting) ontwikkelen voordat behoefte en wens is onderzocht en in kaart gebracht.
- Nautisch spelenboek updaten: daar wordt op dit moment door Landelijk team Spel aan gewerkt. Dit spelenboek bevat speltips om spelenderwijs vaardigheden aan te leren gericht op o.a. de CWO disciplines Zeilen en Roeien

Er wordt nog verder gewerkt aan de verdere realisatie van de nieuwe organisatievorm voor het waterwerk. Het is de bedoeling hier ook in gesprek met de RA – voorzitters de voortgang in te volgen. Wat hopelijk ook bij gaat dragen is een Water-netwerk bijeenkomst op 17 november aanstaande. Idee achter dit initiatief is de behoefte bij zowel de RA-bestuursleden als nautisch-technische leden van RA en landelijke teams de gelegenheid te geven actuele informatie te delen, elkaar te inspireren met praktijkvoorbeelden en met elkaar te signaleren waar de ondersteuning van Waterscouts goed gaat of waar mogelijk bijsturing wenselijk is.